

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.277/2025/4.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Lohn Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe

Az alperesek:

I.r. alperes I. rendű

alperesek címe

II.r. alperes II. rendű

alperesek címe

Az alperesek képviselője:

Dr. Kovács Lóránd Ügyvédi Iroda I. és II. rendű alperes képviseletében

ügyvéd címe

A per tárgya:

sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

65.P.20.784/2025/7.

A fellebbezést benyújtó fél:

I. és II. rendű alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét megváltoztatja és a keresetet teljesen elutasítja.

Mellőzi a II. rendű alperest perköltségben marasztaló rendelkezést.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek egyetemlegesen 114.300 (száztizennégyezer-háromszáz) forint első- és 45.720 (negyvenötezer-hétszázhusz) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak 31.500 (harmincegyezer-ötszáz) forint első- és 48.000 (negyvennyolcezer) forint másodfokú eljárási illetéket.

Az illeték megfizetése e határozat meghozatalának napjától számított 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

- [1] A fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényállás a következő.
- [2] A felperes az Integritás Hatóság elnöke.
- [3] Az I. rendű alperes szerkesztésében megjelenő origo.hu internetes portál 2025. január 17-i számában jelent meg egy írás „Brüsszel hallgat, miközben rég nem látott mértékben burjánzik a korrupció az EU-ban” címmel. A cikk szövege szerint „Jelentős értékre elkövetett hűtlen kezelés és hivatali visszaélés miatt gyanúsítottként hallgatta ki az ügyészség az Integritás Hatóság elnökét. A gyanú szerint felperes a felesége használatába adta a hivatal egyik, vezetők számára bérelt autóját, amivel 14 millió forint kárt okozott. Az elnök alaptalannak tartja a gyanúsítást, szerinte nem történt bűncselekmény. A Brüsszel kérésére felállított testület elnöke a luxusautók bérlete mellett például saját ingatlanjának bekerítésére is költötte az Integritás Hatóság pénzét” (a bevezető rész első része).
- [4] Az írás folytatásában a következők szerepelnek.
- [5] „Korábban kiderült, hogy a Központi Nyomozó Főügyészség jelentős lépéseket tett az Integritás Hatóság elnöke ellen, akit hűtlen kezeléssel és hivatali visszaéléssel gyanúsítanak. felperes állítólag több luxusautót is bérelt, és a hivatal pénzén építtetett kerítést a hatalmas ingatlana köré. Az Integritás Hatóságot Brüsszel kérésére hozták létre, és már korábban is sok kritika érte a működési költségei miatt” (linkelt tartalom).
- [6] Az ügyészség hivatalos tájékoztatót tett közzé. Abban szerepel, hogy a „Központi Nyomozó Főügyészségen – bejelentés alapján folyamatban lévő nyomozásban – jelentős értékre elkövetett hűtlen kezelés és hivatali visszaélés miatt hallgatták ki gyanúsítottként” a felperest. A tájékoztató kitér arra, hogy az Integritás Hatóság központi költségvetési szerv elnöke a miniszterrel azonos juttatásokban részesül, „ennek megfelelően egy hivatali gépkocsi személyes használatára jogosult. Az Integritás Hatóság az elnök gépjárműhasználatára egy felső kategóriás gépkocsit bérelt. A megalapozott gyanú szerint a hatóság elnöke emellett egy másik gépjárművet is béreltetett az Integritás Hatóság vagyonának terhére. A szintén felsőkategóriás autót többnyire az elnök – hatósággal munkaviszonyban nem álló, így gépjárműhasználatra sem jogosult – felesége magáncélokra használta. A megkötött szerződés szerint ezen másik bérelt személygépkocsi havi bérleti díja kezdetben 475.285 forint + áfa volt, amely összeg később emelkedett.”
- [7] A gyanú szerint a felperes „a vagyonkezelési szabályt megszegve közel 14 millió forint hátrányt okozott az Integritás Hatóságnak.”
- [8] A felperes a 2025. január 17-én tartott sajtótájékoztatón beszámolt a hatóság működéséről, a vele szemben indult büntetőeljárásról, felesége autóhasználatáról.
- [9] Ekkor elmondta, hogy a hatóság által bérelt húsz autóból három tartozik a felsővezetőkhez, egy pedig hozzá. Tagadta, hogy nem állományban lévő személynek autót bérelt. Saját gépkocsija használatát engedte át alkalmoszerűen feleségének. A sajtótájékoztatón a Magyar Nemzet lapinformációira utalással nyilatkoztatták felperest villája felújításáról, kerítése megerősítéséről is. Válasza szerint az Alkotmányvédelmi Hivatal főigazgatója és a Parlament Nemzetbiztonsági Bizottsága engedélyezte a kerítés megerősítését. Nem a teljes ingatlanát kerítette körbe, hanem annak egy részén emeltek eltávolítható kerítést, a láthatóságot gátló fóliával fedve be a telket határoló kerítéselemet.
- [10] A felperes helyreigazítási kérelmét az I. rendű alperes nem teljesítette.
- [11] A felperes keresetében az alperesek egyetemleges kötelezését kérte az előzetes kérelem tartalmával megegyező szövegű helyreigazításra, a következők szerint.
- [12] „Valótlanul állítottuk, hogy felperes, az Integritás Hatóság elnöke a luxusautók bérlete mellett saját ingatlanjának bekerítésére is költötte az Integritás Hatóság pénzét.

Valótlanul híreszteltük, hogy felperes, az Integritás Hatóság elnöke több luxusautót is bérelt, és a hivatal pénzén építtetett kerítést a hatalmas ingatlana köré.

[13] Ezzel szemben a valóság az, hogy felperes, az Integritás Hatóság elnöke nem költötte az Integritás Hatóság pénzét luxusautók bérelésére és saját ingatlanjának bekerítésére, valamint, hogy felperes, az Integritás Hatóság elnöke nem bérelt több luxusautót és a hivatal pénzén nem építtetett hatalmas kerítést az ingatlana köré.”

[14] Keresete jogalapjaként a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 4. és 12. §-ára, valamint az 1. § 6. pontjára hivatkozott.

[15] A felperes előadása szerint szolgálati gépjárművet használt és azt használatba adta a feleségének, de luxusautókat nem bérelt sem saját, sem hozzátartozói részére. Az Alkotmányvédelmi Hivatal jóváhagyásával és az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottságának engedélyével került sor a saját ingatlanján álló kerítés hozzávetőleg 100 méteres szakaszán a kerítés megerősítésére.

[16] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult. Jogi képviselőjük munkadíját mérlegeléssel kérték megállapítani, 18.000 forint áfával növelt összegben számított óradíj alapján. A per előkészítésért és a tárgyaláson való részvételért összesen 5 munkaórát számítottak fel.

[17] Az I. rendű alperes a felperest érintő büntetőeljárásról tudósított. Annak tényei (a gyanúsítás, a szolgálati gépjárművének a felesége használatába adása, az ezzel okozott kár) szerepelnek a cikkben. A büntetőeljárás adatai szerint a felperes magánéleti célokra használta az általa vezetett Integritás Hatóság pénzügyi forrásait. Ezt bizonyítja a Központi Nyomozó Főügyészség 2025. január 16-án kiadott sajtóközleménye.

[18] A cikk szerzője köznyelvi, bulvár fordulatokkal fejezte ki azt a következtetését, hogy luxusautók bérelésére került sor. A sérelmezett közlést tartalmazó mondatban szerepel az „állítólag” kifejezés is, ami egyértelműen az olvasó tudomására hozza, hogy a luxusautók jogosulatlan bérlete, magáncélú használata, illetve a kerítés jogosulatlan építése csupán gyanú. Az írásból egyértelműen kitűnik, hogy a nyomozás folyamatban van, vagyis a felperes bűnösségét a hatóság (bírság) még nem állapította meg. Az pedig a laikus olvasók számára is nyilvánvaló, hogy a bűnösségről a büntetőeljárásban a bíróság dönt véglegesen. Az I. rendű alperes az eljárás adott állapotának megfelelően tájékoztatta az olvasókat felperes büntetőügyéről.

[19] A felperes maga nyilatkozott a kerítés megerősítésről, a közlés nem valótlan.

[20] Szükségtelennek tartották a való tények közlését.

[21] Az elsőfokú bíróság kötelezte az I. r. alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 5 napon belül az origo.hu 2025. január 17-i számában „Brüsszel hallgat miközben...” kezdetű címmel megjelent cikk miatt a portálon 24 órán keresztül önálló hírként az eredeti cikket linkkel elérhetővé téve a főoldalon „Helyreigazítás a 2025.január 17-i, „Brüsszel hallgat, miközben...” kezdetű címmel megjelent cikk miatt” szövegezéssel, majd elérhetőségi helyén a cím alatt és a lead felett míg a cikk elérhető, de minimum 30 napig, továbbá az origo.hu kezdő oldalán utaljon a helyreigazításra – az eredeti cikk megjelenésével azonos méretű szövegben – adja ki a következő közleményt:

[22] „Helyreigazítás:

[23] Lapunk 2025 január 17-i, »Brüsszel hallgat, miközben rég nem látott mértékben burjánzik a korrupció az Eu-ban« címmel megjelent cikkében valótlanul állítottuk, hogy luxus autók bérelésére, továbbá saját ingatlana bekerítésére költötte az Integrációs Hatóság pénzét, ezzel szemben való tény, hogy az ügyészségi gyanú szerint a személyes használatra

használt gépjármű mellett egy másik bérelt gépjárműre vonatkozóan engedte hozzátartozója számára a magáncélú használatot felperes (felperes); kerítést pedig ingatlana egy részére emeltek, megerősítve egy szakaszon a meglévő kerítést, felperes (felperes) Integrációs Hatóságnál betöltött tisztségére tekintettel.”

[24] Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[25] A II. rendű alperest a felperes javára 90.000 forint + áfa összegű perköltség, az állam javára 31.500 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte.

[26] Az alkalmazott anyagi jogi szabályok körében az elsőfokú bíróság idézte az Smtv. 4. § (3) bekezdését, 10. §-át, 12. § (1) bekezdését, 13. §-át és a 14. § (1) bekezdését.

[27] Az elsőfokú bíróság a sérelmezett közléseket tényállításnak tekintette. Megítélése szerint abból a tényből, hogy a felperes felesége által használt gépkocsit a hatóság bérelte, nem következik, hogy a felperes több ilyen luxusautót is bérelt. A felperesnek egy szolgálati gépjármű járt, az ügyészségi közlemény alapján azt „rótták a terhére”, hogy a felesége részére is bérelt egy gépkocsit.

[28] Az elsőfokú bíróság okfejtése szerint a gyanúsítás tárgya közpénz jogsértő, magáncélú felhasználása, hűtlen kezelés, ezért az (I. rendű) alperesnek fokozott gondossággal kellett eljárnia az eljárásról való tájékoztatás során. Az ügyészségi közleményben feltárt cselekmény nem utal több luxusautó bérletére, az alperesek képviselője által ellenkérelméhez csatolt más sajtóorgánumban a felperest is megnyilatkoztatva, a valóságnak megfelelően arról tájékoztatta az olvasókat, hogy a felperes felesége a felperes gépjárművét használta, valamint hogy a hatóságnál a felsővezetők közül három használ luxuskategóriás gépkocsit. Nem a gépjárműbérlet körülményei szerepelnek a gyanúsításban, hanem a gépjárműhasználat átengedése.

[29] A cikk szerzője azt állította, hogy a felperes több luxusautó bérletére költötte a hatóság pénzét, azt azonban az alperesek nem bizonyították és az az ügyészségi tájékoztatásban sem szerepelt. Az elsőfokú bíróság szerint a sérelmezett közlés nem felel meg a büntetőügyről való tájékoztatással szemben támasztott objektivitás követelményének, azt helyre kell igazítani.

[30] Bizonyítatlanság miatt rendelte el a helyreigazítást a második sérelmezett kijelentés miatt is. A felperes előadásából nem vitatott tényként kezelte, hogy a felperes ingatlanának csak egy részén erősítették meg a kerítést, nem pedig az ingatlan körbekerítése történt meg.

[31] Az elsőfokú bíróság a való tények közzétételének körében a bizonyított tényeket jelenítette meg. A helyreigazításra az I. rendű alperest, a perköltség megfizetésére a II. rendű alperest kötelezte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése, a 495. § (1) bekezdése, illetve a 499. § (1) bekezdése alapján.

[32] Megállapította, hogy a helyreigazítás közzétételére a II. rendű alperes nem kötelezhető, ezért a vele szemben előterjesztett kereset e részét elutasította.

[33] A felperes jogi képviselőjének munkadíjáról a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján döntött, annak összegét a felszámítás szerint határozta meg.

[34] A kereseti illetékről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja és a 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint rendelkezett.

[35] Az ítélet ellen az I. és a II. rendű alperes fellebbezett.

[36] Jogorvoslati kérelmük az ítélet marasztaló rendelkezéseinek megváltoztatására és a kereset teljes elutasítására, valamint a felperes alperesek perköltségeiben való marasztalására irányult.

[37] A másodfokú eljárásban perköltségüket a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján, két munkaóra felszámításával, az óradíj összegét mérlegeléssel és áfával növelten kérték megállapítani.

[38] A fellebbezésben elfoglalt jogi álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság mindkét közlést tévesen minősítette. Az első kifogásolt közlés megfelel a büntetőeljárásról való tájékoztatással szemben támasztott objektivitási kritériumnak.

[39] A PK 14. számú állásfoglalás II. és III. pontja szerint ugyanis nincs helye jogsértés megállapításának, ha a sajtószerv valamely büntetőeljárás jogerős befejezése előtt a valóságnak megfelelően tájékoztatta olvasóit a vádirat tartalmáról, a nyilvános tárgyalásról, vagy a nem jogerős büntetőbírósi ítéletről. Ha a büntetőeljárás nem vezet a terhelt elmarasztalására, a sajtószerv az érintett személy kívánságára köteles az olvasókat erről is tudósítani.

[40] A PK 14. számú állásfoglalás általánossá vált kiterjesztő értelmezése mellett a sajtószerv a büntetőeljárás bármely szakaszáról beszámolhat, a tudósítással szembeni általános követelmény az, hogy összhangban álljon az adott eljárás aktuális állásával és ne váljon előzetes ítéletmondássá, vagyis tartsa tiszteletben az ártatlanság vélelmének alkotmányos alapelvét.

[41] A sajtóközlemény szerint: „A megalapozott gyanú szerint a hatóság elnöke emellett egy másik gépjárművet is béreltetett az Integritás Hatóság vagyonának terhére. A szintén felsőkategóriás autót többnyire az elnök – hatósággal munkaviszonyban nem álló, így gépjárműhasználatra sem jogosult – felesége magáncélokra használta.”

[42] A kifogásolt közlések: „A Brüsszel kérésére felállított testület elnöke a luxusautók bérlése mellett például saját ingatlanjának bekerítésére is költötte az Integritás Hatóság pénzét.”

[43] „felperes állítólag több luxusautót is bérelt, és a hivatal pénzén építtetett kerítést a hatalmas ingatlana köré.”

[44] Az ellenkérelemhez csatolt ügyészségi sajtóközlemény helyes értelmezése alapján az elsőfokú bíróságnak arra kellett volna következtetnie, hogy az abban foglaltak azonosak a kifogásolt közlések szövegével, illetve azoknak az olvasók számára nyilvánvaló tartalmával, ezért nem lett volna helye a helyreigazításra kötelezésnek.

[45] A második kifogásolt közlés vonatkozásában az elsőfokú bíróság szintén tévesen értékelte a felperes sajtótájékoztatójáról tudósító, az ellenkérelemhez csatolt sajtócikket, illetve a felperes saját korábbi nyilatkozatát.

[46] A felperes nem vitatott korábbi nyilatkozatát („a kerítést valóban megerősítették. Itt egy nagyjából 100 méteres szakaszból van szó. Ezt azzal indokolta, hogy mikor elvállalta a feladatot, sok fenyegetést kapott, ő és részben a családja is”, valamint „A biztonsági igazgatóval egyeztettek, az Alkotmányvédelmi Hivatal főigazgatójának és az illetékes miniszter támogatásával fordultak a parlament nemzetbiztonsági bizottságához, hogy engedélyezzék a kerítés megerősítését”) a kifogásolt közlésekkel („A Brüsszel kérésére felállított testület elnöke a luxusautók bérlése mellett például saját ingatlanjának bekerítésére is költötte az Integritás Hatóság pénzét”, „felperes állítólag több luxusautót is bérelt, és a hivatal pénzén építtetett kerítést a hatalmas ingatlana köré.”) összevetve a második kijelentés való voltát maga a felperes ismerte el.

[47] A kifogásolt közlésnek az olvasók számára releváns tartalma szempontjából legfeljebb lényegtelen tévedésnek minősül, ha a felperes által elismert 100 méteres kerítés nem az ingatlan körüli teljes kerítéshosszt jelenti.

[48] Sajtó-helyreigazításnak azért sincs helye, mert a közszereplő felperesnek a vele szemben indult büntetőeljárással (mint közérdeklődésre számot tartó ügygel) kapcsolatban kifejtett vélemények, kijelentések vonatkozásában fokozott türelmet kell tanúsítania.

[49] Az elsőfokú bíróság által meghatározott valóságközlés nem felel meg az ítélezési gyakorlatnak. A való tények feltüntetése csak akkor szükséges, ha az az átlagolvasó számára a valóság félre nem érthető megértéséhez elengedhetetlen (a Kúria Pfv.20252/2021/4. számú határozata). Az elsőfokú bíróság által meghatározott szöveg a sérelmezett tényállítások helyreigazításához szükségtelen. A helyreigazító közlemény tartalmazza a valótlan tényeket, azok megjelenítésével megfelelően értelmezhető tájékoztatást kapnak az olvasók.

[50] A felperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyását és az alperesek 120.000 forint + áfa összegű másodfokú perköltségben marasztalását célozta. Az utóbbiban a jogi képviselő munkadíját érvényesítette a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján, azzal, hogy három munkaórát számított fel és bejelentette, hogy a jogi képviselő áfafizetésre kötelezett.

[51] A felperes érvei szerint az alperesek nem indokolták azt a megállapítást, hogy a sérelmezett közlések megfelelnek az ügyészségi közlemény tartalmának.

[52] A sajtóközlemény arról szól, hogy az egyetlen kérdéses, Integritás Hatóság által bérelt autót a felperes felesége is használta-e, tehát helyesen tartalmazza az elsőfokú ítélet, hogy a gyanúsítás egyetlen autó használatának átengedésére vonatkozik.

[53] Mindkét sérelmezett közlés bizonyítható tényállítás.

[54] A kerítéssel kapcsolatos állítások nem kapcsolódnak a felperessel szembeni büntetőeljáráshoz, a gyanúsításról szóló ügyészségi tájékoztatásban nem szerepelnek.

[55] Az alperesek az elsőfokú eljárásban nem hivatkoztak a kerítéshosszban való lényegtelen tévedésre, ezért ezt az érvet a másodfokú szakban eredményesen már nem hozhatják fel.

[56] A felperes által elismert és az I. rendű alperes által megjelentetett közlés tartalma lényegesen eltér.

[57] Az alperesek szemrevételezéssel meggyőződhetek volna a valós helyzetről.

[58] A közügyeket érintő véleménynyilvánítás szabadsága a valónak bizonyult tények tekintetében korlátlanul, míg a hamis tény állításával vagy híresztelésével szemben már csak akkor véd, ha a híresztelő nem tudott a hamisságról és a foglalkozása által megkívánt körültekintést sem mulasztotta el {a 3145/2018. (V. 7.) AB határozat [54] bekezdése, a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat [41] bekezdése, a Kúria Pfv.20821/2021/5. számú határozata indokolásának [27] bekezdése}.

[59] A közügyeket érintő tényállítások esetében a valóság bizonyítása, avagy a valótlannak bizonyult tények esetében a kellő körültekintés tanúsításának igazolása adhat felmentést. Az alperes egyik feltételt sem teljesítette, így állításai nem élvezik a közügyek szabad vitatása biztosítását célzó védelmet.

[60] A valóság közlése tekintetében a felperes egyetértően idézte az ítélet [29] bekezdését.

[61] A fellebbezés alapos.

[62] Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett a helyreigazítási kérelmet a II. rendű alperessel szemben elutasító része, azt a felülbírálat nem érintette.

[63] A Fővárosi Ítéltábla a felülbírálati jogkörét a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta [Pp. 370. § (1) bekezdése]. A fellebbezés elbírálására a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül került sor.

[64] Az alperes jogorvoslati kérelme az érdemi döntés megváltoztatására irányult, érvei a tények minősítését és az elsőfokú bíróság által levont jogkövetkeztetéseket támadták.

[65] A Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja alapján végzett felülbírálat eredménye az, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, az alkalmazandó jogszabályok körében sem tévedett, az érvényesíteni kívánt jog alapján azonban jogi következtetései helytelenek.

[66] Előrebocsátja az ítéltábla, hogy a fellebbezés elbírálása szempontjából jelentősége van annak, hogy a felperes az elsőfokú ítélet ellen nem fellebbezett. Az iratokból egyértelműen megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adó rendelkezésben (annak szöveges megfogalmazásában) eltért az előzetes és az azzal szó szerint megegyező, a keresetlevélben foglalt helyreigazítási kérelem tartalmától {ld. a jelen ítélet indokolásának [12]-[13] bekezdését}.

[67] A felperes ugyanis nemcsak azt a szöveget kérte helyreigazítani, hogy „saját ingatlanjának bekerítésére is költötte az Integritás Hatóság pénzét”, hanem azt is, hogy „a hivatal pénzén építtetett kerítést a hatalmas ingatlana köré”.

[68] Az ítélet rendelkező részének tanúsága szerint az elsőfokú bíróság a helyreigazítást csak az első fordulat tekintetében rendelte el, a második kijelentését azonban nem. A két közlés jelentéstartalma nem azonos. Az első sérelmezett fordulat általánosságban szól arról, hogy a felperes a hatóság pénzét az ingatlana bekerítésére is költötte, míg a második annál konkrétabb: a kerítés építtetésére vonatkozó állítás. Az elsőfokú bíróság azonban ennek nem tulajdonított jelentőséget és nem döntött érdemben a kereset utóbbi részéről, legalábbis olyan módon, hogy e szövegrésszel kapcsolatos jogi álláspontját – legalább az ítélet indokolásában – kifejezésre juttatta volna.

[69] A Pp. 341. § (1) bekezdése szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. Amennyiben sérül az ítélet teljességének elve, e lényeges (az ügy érdemére kiható) eljárási szabálysértés adott esetben az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezheti. Figyelemmel kell lenni azonban arra, hogy a másodfokú bíróság ilyen eljárási szabálysértés észlelése esetén e tény jogkövetkezményét nem hivatalból, hanem csak a fellebbező fél kérelmére vonhatja le a Pp. 370. § (3) bekezdés feltételei szerint.

[70] Az ítélet megváltoztatását kérő alpereseknek nyilvánvalóan nem áll érdekében az ítélet mérlegelésen alapuló hatályon kívül helyezése, és az ilyen jogkövetkezmény alkalmazására irányuló fellebbezési kérelem előterjesztése sem a jóhiszemű pervitel, sem az eljárástámogatási kötelezettség alapján nem várható el tőlük. A hiányosságot a felperes észlelhette volna, azonban nem fellebbezett. Ezért a másodfokú bíróság megítélése szerint nem álltak fenn a Pp. 370. § (3) bekezdés alkalmazásának feltételei.

[71] Az ügy eldöntése szempontjából az ítéltábla a következő alkotmányos és egyéb szempontoknak tulajdonított figyelmet. Jelentősége van annak, hogy a kifogásolt közlések milyen szöveggörnyezetben találhatók, és az írás tartalma a közügyek megvitatásához kapcsolódik-e. Az Alkotmánybíróság gyakorlata ugyanis egységes abban, hogy a közéleti közlésekhez fokozottabb alaptörvényi védelem kapcsolódik {az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozata, Indokolás [39]}.

[72] A megszólalás alkotmányos szempontok szerinti értékelésénél – ugyancsak az Alkotmánybíróság által alakított gyakorlat szerint – különbséget kell tenni a tények állítása és az értékítéletek között. A megkülönböztetés alapja, hogy vélemények esetében a hamisság bizonyítása értelmezhetetlen, a bizonyíthatóan hamis tények azonban önmagukban nem állnak alkotmányos védelem alatt” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [49]}. Ebből következően pedig „[a] véleményszabadság gyakorlásának határai a közügyeket érintő kérdésekben aszerint különböznek, hogy az adott közlés értékítéletnek, avagy tényállításnak minősül-e” {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [40]}.

[73] Az idézett alkotmánybíróági szempontokat a bíróságnak minden olyan jogvitában hivatalból érvényesítenie kell, amelynek alapjogi vonatkozása felismerhető. A szabad véleménynyilvánítás korlátainak adott esetre vonatkozó meghatározásánál pedig figyelemmel kell lenni a 3329/2017. (XII. 8.) és 13/2014. (IV.18.) AB határozatokban kialakított tesztre.

[74] Ennek során első lépéseként azt kell vizsgálni, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, a közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Második lépésként a bíróságoknak azt kell eldöntenie, hogy a közlés tényállításnak vagy értékítéletnek minősül-e: a közügyeket érintő értékítéletek szabad folyása biztosított, hiszen a tényállításokkal szemben az értékítéletek közös sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható. Végül vizsgálni kell, hogy a korlátozás nem lépte-e túl a véleménynyilvánítás határát: „a véleményszabadság már nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán-, vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja pusztán megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata vagy más jogsérelem okozása” {3329/2017. (XII. 8.) AB határozat, Indokolás [30] – [32]}.

[75] Az Alkotmánybíróság a 23/2019. (VII. 18.) AB határozatában kifejtette, hogy a médiaszolgáltató alkotmányos jogát gyakorolva szabadon tudósíthat a közérdeklődésre számot tartó eseményekről. E szabadsága kiterjed annak meghatározására is, hogy mely eseményekről milyen részletességgel és tartalommal ad tájékoztatást. Amennyiben a sajtószabadság gyakorlása sérti más alapjogát vagy valamilyen alkotmányos célt, akkor arról kell döntenie, hogy a konkrét esetben a sajtószabadság gyakorlásának vagy az azt korlátozó célnak kell-e inkább teret engednie {Indokolás [19]}.

[76] A Kúria ítélezési gyakorlata szerint a vonatkozó „alkotmánybíróági határozatok és az Európai Emberi Jogi Bíróság ítélezési gyakorlata alapján következtetésnek, véleményt is kifejező, értékítélettel terhelt tényállításnak minősülő közlés esetén is szükséges, hogy azt elegendő ténybeli alap támassza alá. Minél konkrétabb, erőteljesebb a megfogalmazás, annál szorosabb ténybeli kötődése kell, hogy legyen. A közéleti szereplőre vonatkozó, a közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás Ptk. 2:44. §-ával megerősített védelme ugyanakkor magát a közéleti tárgyú megszólalást és a közéleti vita lehetőségét védi, a vélemények, értékítéletek helyességétől függetlenül. Ennélfogva a közügyekkel összefüggően a vékony ténybeli alapon nyugvó, nem okszerűtlen értékítéletek is a véleménynyilvánítás szabadságának védelme alatt állnak” (a Kúria Pfv.21056/2019/3. számú ítélete). A Kúria szerint „a sajtószabadság érvényesülésének fontos része az, hogy a sajtó számára adott legyen annak lehetősége, hogy a tudomására jutott tényekből, adatokból következtetéseket vonjon le és erről kifejtse véleményét” (a Kúria Pfv.20849/2020/4. számú ítélete).

[77] Abban a kérdésben, hogy a perbeli cikk közügyet érint-e, a konkrét tartalom és annak tágabb kontextusa együttes értékelésével kell állást foglalni.

[78] A cikk az állami szerv vezetőjének hivatali tevékenységéhez kapcsolódik. A közfeladat ellátása során a nyomozó hatóság bűncselekmény gyanúját észlelte és emiatt

nyomozást indított. Az írást az I. rendű alperes egy nappal a Központi Nyomozó Főügyészség ügyel kapcsolatos sajtóközleménye után közölte.

[79] A hír tehát az államszervezetben közhivatalt betöltő vezetők alkalmasságáról szóló, folyamatosan zajló közéleti vitákhoz kapcsolódik. Tágabb vonatkozásban az Európai Unió elvárása miatt létrehozott intézmény szerepéről, annak korrupció elleni küzdelemmel, a közpénzek elköltésének átláthatóságával kapcsolatos tevékenységéről szóló politikai viták témakörébe illeszkedik. E diskurzushoz azzal kíván hozzájárulni, hogy ismerteti az intézmény vezetőjével szemben felmerült alapos gyanú tárgyát, a bűncselekmények minősítését, a gyanúsított kihallgatásának részleteit és az eljárással összefüggésben ismertté vált tényeket. A közügyhöz kapcsolódó és ahhoz többlet tartalmat adó jelleg miatt a megszólalás a véleménynyilvánítás fokozottabb alkotmányos oltalmát élvezi.

[80] Helyzetéből következően a felperes hivatásos közszereplő, tűrési kötelezettsége a konkrét (politikai) témában kinyilvánított véleménnyel szemben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:44. § (1) bekezdés szerint alakul. Ez azt jelenti, hogy az általa tanúsítandó tolerancia magas fokú, közelíti a politikus közszereplő szólásszabadságnak való kitettségét. Rendelkezésre állnak olyan kommunikációs eszközök, amelyek révén a személyével kapcsolatos releváns körülményekről képes a nyilvánosság tájékoztatására. Az adott esetben azt meg is tette, sajtótájékoztatón próbált meg magyarázatot adni a személyével kapcsolatban felmerült kérdésekre. Az előbbi körülmények miatt a közszereplők kategóriájában kevésbé védettnek kell tekinteni.

[81] A másodfokú bíróság megítélése szerint a per eldöntésénél figyelemmel kell lenni arra a körülményre is, hogy a sajtó jelentős engedményekben részesül a más személy nyilatkozatainak tovább-közvetítésével kapcsolatban. Az ítélkezési gyakorlat szerint – az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) számos határozatában kifejtettekkel egyezően – az interjúk vizsgálatánál különbséget kell tenni aszerint, hogy a vitatott kijelentések az újságírótól származnak-e, vagy másoktól vett idézetek. Ennek azért van jelentősége, mert az újságíró megbüntetése amiatt, hogy közreműködik egy másik személy kijelentéseinek terjesztésében, súlyosan hátráltatná a sajtót a közérdekű kérdések megvitatásához való hozzájárulásában [Thoma kontra Luxembourg 38432/97. (2001) 62. bekezdés, Index.hu Zrt. kontra Magyarország 77940/17. (2023) 40. bekezdés].

[82] Az EJEB gyakorlata egyértelmű abban a tekintetben, hogy a közérdekű ügyre vonatkozóan közzétett valótlan információval kapcsolatos felelősség megállapításánál feltétlenül vizsgálni kell a közlő személy eljárását. A felelősség sem a saját nyilatkozat, sem a másától származó információ tekintetében nem zárható ki. Amennyiben a nyilatkozattevő jóhiszeműen járt el a rendelkezésre álló, általa észszerűen igaznak gondolt információk alapján, tényállítását a véleménynyilvánítás szabadsága abban az esetben is védi, ha utóbb bebizonyosodik, hogy az hamis [Lepojić kontra Szerbia 13909/05. (2007) 77–78. bekezdés].

[83] A hivatásos újságírók hamis állításai akkor védettek, ha jóhiszeműen jártak el annak érdekében, hogy az újságírás etikájával összhangban pontos és megbízható tájékoztatást adjanak a közönség számára [Niskasaari és Otavamedia Oy kontra Finnország 32297/10. (2015) 58. bekezdés].

[84] Az EJEB a sajtószervet terhelő bizonyítási kötelezettséget – közügyek esetében – nem értelmezi szigorúan. A sajtó bizonyos körülmények között pletykákra is támaszkodhat, amennyiben közérdekű ügyekről egyébként elfogadható módon tudósít [Thorgeir Thorgeirson kontra Izland 13778/88. (1992) 65. bekezdés].

[85] A fellebbezési eljárásban vizsgálható két állításból az első az ügyészség közleményében, a második egyéb hírekben szerepelt, azokat nem az I. rendű alperes tette

közzé elsőként. Ezért a nyilatkozatokat tovább közvetítő sajtószerv közlésekkel kapcsolatos felelőssége az előbbi szempontok szerinti vizsgálatot is igényelte.

[86] Az ítéltábla által elvégzett alapjogi mérlegelés és a fellebbezés, valamint a fellebbezési ellenkérelmek korlátai közötti felülbírálat eredményeként megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a vonatkozó két közlést (a felperes „luxus autók bérlésére, továbbá saját ingatlana bekerítésére költötte az Integrációs Hatóság pénzét”) tévesen minősítette valótlan tényállításnak.

[87] Az Alkotmánybíróság által a 3329/2017. (XII. 8.) AB határozatban (Indokolás [30] – [32]) megerősített teszt szerint amennyiben a közlés közügyekben való megszólalásnak minősül, második lépésként a bíróságoknak azt kell eldöntenie, hogy a közlés tényállításnak vagy értékítéletnek minősül-e: ettől függ ugyanis az alkotmányos mércék alkalmazhatósága és az is, hogy adott esetben az Smtv. 12. § (1) bekezdésében meghatározott tényállási elemek fennállnak-e.

[88] A minősítés alapja a szöveg jelentéstartalmának meghatározása. Az ilyen értelmezés arra irányul, hogy az átlagos és észszerű olvasó milyen jelentést tulajdonítana az írásnak. Az átlagolvasó a szöveget nem az egyes részletekre koncentrálva, azok részletező elemzésébe bocsátkozva, hanem jellemzően egyszer és egészében olvassa. Nem törekszik a szöveg alaposabb elemzésére, a tartalom meghatározásánál leegyszerűsítést alkalmaz. Figyelembe veszi a teljes szövegkörnyezetet, a szavaknak hétköznapi jelentést tulajdonít és jellemzően az érdektelen kívülálló nézőpontjából, összbenyomása alapján értékeli a közölteket. Mindemelllett az átlagolvasó a provokatív, erőteljes kifejezéseket képes úgy megítélni, hogy mentes marad azoknak a mondanivalót eltúlzó, illetve azt jelentéktelenítő hatásától is.

[89] A Kúria közzétett határozataiban megjelenő jogértelmezés szerint egy kijelentés megítélésénél nem a felperes szubjektív sértettségérzéséből kell kiindulni, hanem a bíróságnak az „átlagolvasó” (képi tartalom esetében az „átlagnéző”) szempontjából kell értékelnie a kifogásolt közléseket (a Kúria Pfv.21319/2022/5. számú határozata), vagyis azt kell megállapítania, hogy „a közlések az átlagolvasó számára milyen jelentéstartalmat közvetítenek” (a Kúria Pfv.22204/2011/4. számú határozata).

[90] A két kijelentést összefüggéseikben vizsgálva megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság téves jelentéstartalmat tulajdonított a „luxus autók bérlésére fordította a hatóság pénzét” fordulatra. E határozat indokolásának [6] bekezdésében idézett ügyészségi tájékoztató szó szerint tartalmazza, hogy a felperes „egy hivatali gépkocsi személyes használatára jogosult”, de a „megalapozott gyanú szerint a hatóság elnöke emellett egy másik gépjárművet is béreltetett az Integritás Hatóság vagyonának terhére. A szintén felsőkategóriás autót többnyire az elnök – hatósággal munkaviszonyban nem álló, így gépjárműhasználatra sem jogosult – felesége magáncélokra használta”.

[91] A hírben ugyanez a tartalom jelent meg. A szerző az ügyészségi sajtóközleményben foglaltakat hüen, a valóságnak megfelelően közvetítette. Nincs jelentősége annak, hogy a felperes hogyan magyarázta meg a saját maga által tartott sajtótájékoztatón a gépkocsihasználat körülményeit. A sérelmezett szövegrész tekintetében azt kell vizsgálni, hogy az megfelelt-e az ügyészség tájékoztatójában foglaltaknak, vagyis azt közvetíti-e, amit az ügyészség a gyanúsítás alapjaként közölt.

[92] Az elsőfokú ítéletben foglalt okfejtés a formállogika szabályainak sem felel meg, továbbá az a megállapítás, hogy „az ügyészségi közleményben feltárt cselekmény nem utal több luxusautó bérlésére” {indokolás [27] bekezdés} a vonatkozó tartalom félreértéséről tanúskodik.

[93] A cikk szerzője a valóságnak megfelelően közölte a gyanúsítás lényegi elemeit. A kétségtelenül nem hivatalos szóhasználat az ügyészégi sajtóközleményből levont konklúzióját, a közpénz elköltésének a gyanúsítás szerinti értékelését tükrözi. Nem annak van azonban elsődleges jelentősége, hogy az alkalmazott kifejezések tényállításnak vagy értékítéletnek minősülnek-e, hanem annak, hogy eltorzítják-e az ügyészégi közlemény tartalmát vagy sem.

[94] A másodfokú bíróság megítélése szerint az írás e részében az ügyészség hivatalos tájékoztatójában foglaltakat közvetíti, a továbbiakban pedig az Európai Unió hivatali szervezetének, intézményeinek és tisztségviselőinek olyan, általánosan ismert eseteit tárgyalja, amely korrupció gyanúját vetette fel.

[95] A tényállítás formájában közölt értékítélettel (az EJEB megfogalmazásában: értékítélettel terhelt tényállítással) kapcsolatos elfogadhatósági kritérium az, hogy a kijelentésnek valamilyen (megfelelő) ténybeli alappal kell rendelkeznie. Az uralkodó jogértelmezés szerint amennyiben a kritikát megalapozó tények száma vagy jellege kellő mértékű, és a megszólalás nem öncélú, az üggyel kapcsolatban kifejtett vélemény nem lépi túl a véleménynyilvánítás megengedett határát.

[96] A kijelentést a felperes személye elleni indokolatlan támadásként sem lehet értékelni, mivel az I. rendű alperes célja az volt, hogy tájékoztassa az olvasókat a gyanúsítással kapcsolatos ismert körülményekről, feltárva azokat az információkat, amelyek hozzájárulhatnak a közszereplő hitelességének, közfeladat ellátására alkalmasságának megítéléséhez.

[97] A megfelelő alapon álló, való tényeken alapuló, okszerű, a logika alapvető szabályaival ellentétben nem álló következtetés értékítéletnek minősül, ezért sajtóhelyreigazítás nem rendelhető el, annak ellenére sem, ha a közlést a felperes saját megfontolásai alapján szubjektíve sérelmesnek tartja.

[98] Jelentős peradat az I. rendű alperesnek az információ megszerzésével és a hír tovább-közvetítésével kapcsolatos eljárása is. A cikk felperessel szembeni büntetőeljárással kapcsolatos része a jogi minősítést tekintve híresztelésnek minősül. A közügyekben megvalósított híresztelés az alkotmányos összefüggések figyelembevételével csak akkor jogsértő, ha a híresztelő tudott a közlés valótlanságáról vagy arról azért nem szerzett tudomást, mert nem tanúsította az adott helyzetben elvárható gondosságot a mástól szerzett információk ellenőrzésével kapcsolatban.

[99] A Kúria Pfv.20900/2017/10. számú ítéletének elvi tartalmában kifejezésre juttatta azt a jogértelmezési gyakorlatot, amely szerint a sajtószerv folyamatban lévő eljárásról is tudósíthat, ennek során nem köteles a hatóságok által kiadott iratok, bizonyítékok tartalmát megkérdőjelezni, azokat a véleménynyilvánítás keretei között értékelheti. A Kúria azonban feltételül szabja az értékelés és a beszámoló tartalmához, hogy a közlemény egészéből ki kell tűnnie, hogy az eljárás milyen szakaszban van.

[100] A Pfv.20050/2023/5. számú ítéletben foglalt értelmezésnek megfelelően sajtóhelyreigazításnak a helyreigazítást kérő személyére vonatkozó valótlan tényállítás vagy híresztelés esetében van helye. Folyamatban lévő büntetőeljárásra vonatkozó közlés esetén annak összhangban kell állnia az adott eljárás aktuális állásával, nem fejezhet ki előzetes ítéletmondást, tiszteletben kell tartani az ártatlanság vélelmének alapelvét.

[101] Az I. rendű alperes eleget tett a reá vonatkozó gondossági követelményeknek. Az ügyészség sajtóközleményét megfelelően értelmezte és nem torzította el, a hírben szerepeltette azt a körülményt is, hogy a felperes aaptalannak tartja a gyanúsítást. A hír ellenőrzésével kapcsolatos további kötelezettség nem terhelte. Ha pedig a sajtó eleget tett a tényellenőrzésre vonatkozó gondossági követelményeknek, a véleménynyilvánítás

szabadságának kell érvényesülnie az érintett jogaival szemben [A Tønsbergs Blad AS és a Haukom kontra Norvégia (2007) 510/04 101. bekezdés].

[102] A második sérelmezett állítás (saját ingatlana bekerítésére költötte a hatóság pénzét) a sajtóban felmerült híreknek a felperes sajtótájékoztatóján elhangzottakkal való összevetése alapján levont következtetése. A felperes előadása szerint ingatlanát mintegy 100 méteren megerősíttette. Nem vitatott tény, hogy ennek költségét az általa vezetett intézmény viselte. Ezért a másodikként sérelmezett szövegrész („például saját ingatlanjának bekerítésére is költötte az Integritás Hatóság pénzét”) is való ténybeli alapon álló következtetés. Ebből következően a helyreigazítására vonatkozó követelés alaptalan.

[103] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta és a teljes keresetet elutasította.

[104] A felperes az első- és a másodfokú eljárásban is pervesztes. Ezért a másodfokú bíróság őt kötelezte a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében az alperesek ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltségének megfizetésére.

[105] Az I. és a II. rendű alperes jogi képviselőjét illetően 18.000 forint + áfa óradíj alapján, az elsőfokú eljárásban 5, a fellebbezési szakban 2 munkaóra kivánta ügyvédi munkadíj igényét érvényesíteni. Erre figyelemmel az ítéltábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése és a 4. § (6) bekezdése alapján – az alperesek kérelmének korlátain belül maradván – a minimális óradíj mértékénél 4.000 forinttal magasabb összegben határozta meg az óradíj összegét. Az ítéltábla ugyanis tekintetbe vette, hogy az alperesek jogi képviselőjének munkadíja még így is jóval alacsonyabb a hasonló ügyekben szokásosan kikötött ügyvédi munkadíjak összegénél, így például a felperes által 40.000 forint, áfával növelt összegben felszámított munkadíjával. A bejelentett összeg ellen egyebekben a felperes sem tiltakozott a perben.

[106] A 600.000 forint fellebbezett érték után 48.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte a felperest az állam javára, a Pp. 101. § (1) bekezdése, 102. § (1) bekezdése, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja, a 46. § (1) bekezdése, és a 62. § (1) bekezdés f) pontja értelmében.

[107] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételei számlájának száma 10032000-01070044-09060018.

[108] A másodfokú bíróság tájékoztatja a felperest, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben az illeték megfizetésére történő felhívásnak a megjelölt határidőben önként nem tesz eleget, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2025. július 8.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke, előadó

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

Dr. Kovács Mária s.k.
bíró